

WWF

WWF

Magazine

Zomereditie 2019

6/ DOSSIER

Ecotoerisme: wanneer reizen bijdraagt aan natuurbehoud

16/ OP HET TERREIN

Samen voor een gezonde oceaan

18/ FOCUS

Menselijke activiteiten bedreigen natuurlijke hulpbronnen

EDITO

Kan toerisme bijdragen aan het behoud van de natuur?

© WE HAVE HEART

Zomertijd, vakantietijd. Tijd om te herbronnen aan zee, in de bergen, in de bossen ... kortom, in de natuur. En dan stelt zich de vraag: kan toerisme bijdragen aan het behoud van de natuur?

Soms wel. Neem nu de Irrawaddydolfijnen in Kratie, Cambodja. Verstrikt in de netten van de vissers en tegengehouden door dammen, daalde hun aantal steeds verder. Samen met de vissers werkte WWF aan de bewustwording van het belang van de soort én aan het uitbouwen van het ecotoerisme. Een groep vrouwen runt nu een bed & breakfast, ontvangt de toeristen en leert hen de traditionele kook- en weefkunst. De vissers vissen nog steeds maar gebruiken nu duurzame technieken én varen meer en meer toeristen rond die afzakken naar Kratie om Irrawaddydolfijnen te spotten. Nu beschermen de lokale gemeenschappen de soort want het is de voornaamste attractie van de streek geworden.

Dichter bij huis nu. Wat zou je denken van een bezoek aan 'Otterland'? Er is nog veel werk aan de winkel maar WWF, het Regionaal Landschap Rivierenland en het Regionaal Landschap Schelde-Durme zijn ervan overtuigd dat natuurontwikkeling in het getijdengebied van de Zeeschelde én de otter én meer wandelaars en toeristen kan aantrekken. Hoe? Door het Sigmoidplan in die richting te beïnvloeden, de natuur te verbinden en een goede waterkwaliteit te bewerkstelligen met als resultaat veel meer vis en hopelijk meer dan één otter ...

Cambodja of België, duurzaam toerisme dat bijdraagt aan het herstel van de natuur en dat lokale gemeenschappen alternatieve inkomstenbronnen biedt, is mogelijk.

In deze editie van het WWF Magazine nemen we je mee op een leerrijke tocht.

Isabelle Vertriest

Field Programmes Director
WWF-België

© WWF-BELGIUM / CATHERINE RENARD

6/ DOSSIER

Ecotoerisme: wanneer reizen bijdraagt aan natuurbehoud

© MIŁOS BICANSKI / WWF-UK

16/ OP HET TERREIN

Samen voor een gezonde oceaan

© MARTIN HARVEY / WWF

18/ FOCUS

Menselijke activiteiten bedreigen natuurlijke hulpbronnen

INHOUDSTAFEL

- 4 In 't kort
- 20 Kids
- 22 Bedankt

Indien je liever de digitale versie van dit magazine ontvangt, kan je dit op elk moment aanvragen. Een telefoontje naar 02 340 09 20 of een berichtje naar supporters@wwf.be volstaat. Hier kan je ook terecht voor eventuele andere vragen.

COLOFON: WWF Magazine is een publicatie van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.

• **Werken mee aan dit nummer:** Nadia Ajaji, Françoise Ansay, Ioana Betieanu, Fabienne Damsin, Leen De Laender, Sara De Winter, Laurence Hanon, Jerome Laycock, Rebecca Lévêque, Jessica Pacheco, Corentin Rousseau, Sofie Ruysschaert, Pepijn T'Hooft, Julie Vandenberghe, Sarah Vanden Eede, Isabelle Vertriest, Gwendoline Viatour. • **Coördinatie:** Tanita Leclercq, Catherine Renard, Wendy Schats. • **Copywriting:** Nicolas Chartier, Martin Collette, Olivier Maïen. • **Design:** www.inextremis.be. • **Druk:** Daddy Kate. • **Coverfoto:** © Istock / SeppFriedhuber. • **V.U.:** Antoine Lebrun, E. Jacquemainlaan 90, 1000 Brussel.

IN 'T KORT

BESCHERMING VOOR DE LEEUWEN IN ZAMBIA

Het gaat slecht met de koning van de savanne. In slechts 20 jaar daalde de leeuwenpopulatie in Afrika met 43%. In 15 landen komt geen enkele leeuw meer voor. Er blijven er slechts 20 000 in het wild meer over. Dus elk individu telt. WWF-België zet zich in voor de bescherming van de kleine populatie in het Nationaal Park Liuwa in Zambia. Tien jaar geleden ging de populatie er bijna helemaal onderdoor, nu komt ze er stilaan weer bovenop. Maar we kunnen niet op onze lauweren rusten: ondersteuning blijft nodig voor een welvarende toekomst voor de populatie.

ACT NOW

Help de Liuwa-leeuwenpopulatie!
Doe een gift op
BE04 1911 5747 6331. Vrije
mededeling: WWF Mag-Zambia

LAATSTE KANS VOOR EUROPESE STEUREN

Al tientallen jaren gaan de meeste populaties Europese steuren er sterk op achteruit als gevolg van stroperij en vernietiging van hun leefgebied. In mei hebben de Europese Commissie en deskundigen uit EU-lidstaten ingestemd met de uitvoering van een Europees plan om acht Europese steursoorten te redden voor uitsterving. Steuren leven lang, worden laat geslachtsrijp en komen in verschillende habitats voor omdat ze migreren tussen rivieren en zeeën. Steuren zijn van onschatbare waarde voor vrij stromende rivieren en gezonde, goed beheerde

mariene ecosystemen. Procedures om de leefgebieden te verbeteren en de populaties te versterken, zullen ook andere soorten ten goede komen. WWF werkt al jaren aan de bescherming van de soort en zijn natuurlijke habitat. In 2014 en 2015 heeft WWF meer dan 50 000 jonge sterlets gekweekt en uitgezet. In april van dit jaar werden er ook sterlets uitgezet in Hongarije en Russische steuren in Roemenië. En in juni werden er ook nog eens 20 000 Russische steuren met succes uitgezet in Bulgarije.

CHOCOLADE: 'GUILTY PLEASURE'

Op 7 juli vierden we 'World Chocolate Day'. Maar valt er wel iets te vieren? De productie van cacao is verantwoordelijk voor massale ontbossing in de belangrijkste producerende landen in West-Afrika. Deze ontbossing is nauw verbonden met de sociale uitdagingen in de cacaosector. België draagt een zware verantwoordelijkheid omdat het 10% van de wereldwijde cacao-productie importeert. Je favoriete chocoladereep komt waarschijnlijk van een plantage midden in een primair woud ... De Belgische overheid en chocoladesector richtten onlangs het 'Beyond Chocolate'-partnerschap op, een samenwerking die een eerlijk loon voor de producenten beoogt en die een einde wil maken aan de ontbossing in de sector. WWF steunt dit initiatief en roept de bedrijven op om hun acties te versnellen en om transparanter te zijn. Maar niet alleen de bedrijven dienen hun steentje bij te dragen: we vragen de volgende regering ook om bindende wetten aan te nemen die ervoor zorgen dat Belgische chocolade geen ontbossing meer veroorzaakt of mensenrechten schendt.

© WWF-BELGIUM /
TANITA LECLERCQ

DRINKBAAR WATER VOOR RANGERS

© WWF-CAMBODIA

Ondanks hun onmisbare aanwezigheid voor de bescherming van wilde soorten, hebben 60% van de rangers in Zuidoost-Azië geen toegang tot drinkbaar water. Met de steun van 'Zero Mass Water' en giften ingezameld eind 2018, konden we vier zonnepanelen installeren in het natuurgebied van Srepok, Cambodja. Sinds hun installatie is er dagelijks 20 liter drinkbaar water beschikbaar. Uit naam van de rangers: bedankt!

© BRETT GAINER

Geef jouw liefde voor de natuur door

Geniet jij ook zo van het ruisen van de wind door de bomen? Kom jij ook tot rust aan een kabbelend beekje? Klinkt de zang van de merel jou als muziek in de oren? Word jij stil van de overdonderende pracht van de natuur? Laat het dan niet stil worden wanneer jij er niet meer bent, maar schenk jouw nalatenschap, of een deel ervan, aan de natuur. Wij zorgen ervoor dat de vogels blijven fluiten, de leeuwen blijven brullen en de olifanten blijven trompetten. Ter jouw nagedachtenis. Voor meer informatie over hoe je WWF kan opnemen in jouw testament, neem contact op met:

Voor meer
informatie
NEEM CONTACT
OP MET:

Dominique Weyers

WWF-België
Emile Jacquainlaan 90
1000 Brussel
Tel.: 02 340 09 37 – 0476 58 07 42
e-mail: dominique.weyers@wwf.be

DOSSIER

Ecotoerisme:
wanneer reizen
bijdraagt aan
natuurbehoud

Wie vakantie zegt, denkt in de eerste plaats aan de zon, en misschien is er wel iets nieuws onder die zon. Want sinds een aantal jaar zit het ecotoerisme opvallend in de lift: mensen trekken de natuur in zonder dat dat ten koste gaat van die natuur. Meer nog: het draagt bij aan de bescherming van de wilde soorten die er leven en het verschaft een inkomen aan de lokale bevolking. WWF deelt deze visie en het spreekt dus voor zich dat we projecten voor ecotoerisme en toerisme in samenwerking met lokale gemeenschappen ondersteunen in gebieden waar er nog heel wat dieren in het wild leven maar waarvan de toekomst bedreigd wordt. Dit dossier is een wereldreis langs de projecten waar wij mee onze schouders onder zetten.

Een heerlijke mix van natuur en cultuur in het Amazonegebied

Midden in de meest kwetsbare reservaten en natuurgebieden van Ecuador zijn teams van WWF in de weer om samen met de onmisbare steun van de lokale gemeenschappen de natuur te beschermen. Het gemeenschapstoerisme is voor de plaatselijke bevolking een manier om bezoekers te laten kennismaken met hun manier van leven en de hen omringende natuur waarmee ze zo nauw verbonden zijn. Tegelijk leren toeristen iets bij over het belang van het behoud van wilde diersoorten en hun habitat.

VOLG DE GIDSEN IN PASTAZA

In de provincie Pastaza, in het oosten van Ecuador, hebben 21 vrouwen de handen in elkaar geslagen om een initiatief voor gemeenschapstoerisme op te zetten en bezoekers thuis te ontvangen. Het project krijgt de steun van WWF en de stichting EcoMinga en heeft ook een wetenschappelijk doel. De vrouwen van Pastaza onthalen immers voornamelijk biologen en academici. Ze gidsen hen door de rijke natuur die hen omringt om de beschermde gebieden te helpen handhaven, en om op zoek te gaan naar nieuwe planten- en diersoorten. Bezoekers blijven soms wel vier maanden lang om de lokale landbouwmethoden of Spaans te leren, en om te genieten van het heerlijke, traditionele brood. De regio biedt een verfrissend alternatief voor het massatoerisme in Baños en barst van het natuurschoon: kolibries, orchideeën, bergtapirs, brilberen ... Om deze soorten in stand te houden en te kunnen observeren, hebben de vrouwen een pedagogisch parcours aangelegd met heel wat tips om de bezoekers iets bij te brengen over de manier van leven van deze soorten.

IN HET SPOOR VAN WILDE DIEREN IN CUYABENO

In het Cuyabeno-reservaat werd met interesse naar de projecten in de omringende regio's gekeken. Ze inspireerden de bewoners tot een ingenieus plan. Ze bedachten een rivierparcours tussen de drie gemeenschappen binnen het reservaat om bezoekers te laten kennismaken met de prachtige fauna en hun eigen initiatieven voor natuurbehoud. De route begint met een kanotocht van de lagune van Cuyabeno naar de Zábalo-gemeenschap, een etnische bevolkingsgroep met een 'Cofáns nacionalidad'. De gemeenschap zet zich in voor de bescherming van de Charapas-schildpad. Daarna gaat het richting de gemeenschap van Zancudo Cocha, die duurzame cacao produceert. Hier kunnen toeristen mee gaan kamperen in het woud om cameravallen te installeren en, wie weet, een jaguar vast te leggen op de gevoelige plaat ... Niet ver van de derde gemeenschap, Martinica, kan je van heel dichtbij de unieke rivierdolfijn observeren. Het initiatief is een authentieke vorm van ecotoerisme voor al wie geboeid is door andere culturen en de natuur. De opbrengst gaat integraal naar de lokale gemeenschappen.

© WWF-BELGIUM / TANITA LECLERCO

'IN THE MIDDLE OF NOWHERE'

De gemeenschap van Sharamentza is een van de meest geïsoleerde in het Ecuadoraanse Amazonegebied. Het gebied is enkel bereikbaar met een vliegtuigje. Van alle projecten voor gemeenschapstoerisme staat dit ongetwijfeld het verst. De inwoners van Sharamentza ontvangen de bezoekers in hun prachtige huizen met daken van palmladeren. Voor een bescheiden bedrag krijg je er eten geserveerd op bananenbladeren, word je vervoerd met een kano en krijg je onderdak en een gids. In Sharamentza is er niets, behalve ... de adembenemende natuur zover het oog reikt. De teams van WWF ondersteunen de gemeenschap en helpen vooral om meer vrouwen bij het project te betrekken.

← De streek rond Pastaza barst van het natuurschoon: kolibries, orchideeën, bergtapirs ...

© WWF-BELGIUM / TANITA LECLERCO

← In het Cuyabeno-reservaat kan je van heel dichtbij de unieke rivierdolfijn observeren.

© NATUREPL.COM / KEVIN SCHAEFER / WWF

← De vrouwen van Pastaza hebben een pedagogisch parcours aangelegd om de bezoekers iets bij te brengen over de manier van leven van de brilbeer.

© KEVIN SCHAEFER / WWF

+ **INFO** Contacteer Jessica Pacheco, Field Programmes Manager bij WWF-Ecuador, voor meer informatie over het gemeenschapstoerisme in Ecuador: jessica.pacheco@wwf.org.ec

DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO

Aangrijpend onderonsje met bonobo's

NR. 2 NA HET AMAZONEWOUDE

Het Congobekken herbergt het op een na grootste tropische regenwoud ter wereld, na het Amazonegebied. Door de opname van CO₂ speelt de groene long van Afrika een belangrijke rol voor het klimaat wereldwijd. In de DRC is het woud verantwoordelijk voor het grootste deel van de neerslag die er valt. Door zowel het bos te beschermen als de mensapen die er leven, beschermen we tegelijk ons verleden en onze toekomst.

In Malebo, in het westen van de Democratische Republiek Congo (DRC), kan je dankzij de kennis van zaken en nuttige tips van de plaatselijke dorpsbewoners onze meest verwante neven en nichten ontmoeten in het wild. Een beklijvende ervaring die mee mogelijk wordt gemaakt door WWF-België, in samenwerking met de lokale ngo Mbou-Mon-Tour.

© KARINE AIGNER / WWF-US

Je loopt behoedzaam door een dicht tropisch woud. In het eerste licht van de opkomende zon wordt de stilte verbroken door een vreemd geschreeuw en dan doet je gids plots teken dat je moet blijven staan: vlakbij de plaats waar je staat, wordt een groepje bonobo's langzaam wakker. Je ziet hoe ze hun slaapplek verlaten om elkaar een ochtendlijke knuffel te geven en om te gaan spelen. Een adembenemend schouwspel.

Je bent in Malebo, in de provincie Mai-Ndombe, op minder dan 400 km van Kinshasa. Hier doet WWF onderzoek naar de bonobo's en hun bossen, met als doel de dieren en hun leefgebied te beschermen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de dorpsgemeenschappen die vertegenwoordigd worden door de ngo Mbou-Mon-Tour. De samenwerking krijgt concreet vorm in een ecotoeristisch project waarin de grote apen de belangrijkste attractie vormen.

Terug in het dorp word je ondergedompeld in het dagelijkse leven van de bewoners, die op eenvoudig verzoek laten zien hoe ze verschillende materialen uit het bos op traditionele wijze verwerken tot matten en manden, en die je graag laten kennismaken met hun culinaire specialiteiten. Je kan met de vrouwen gaan vissen of met de mountainbike op verkenning gaan in de omgeving. Met een beetje geluk kom je zelfs okapi's of olifanten tegen.

98% GEMEENSCHAPPELIJK DNA

De bonobo is de diersoort die het dichtst bij de mens staat: maar liefst 98% van hun DNA is identiek aan dat van ons. De soort leeft enkel nog in het woud van het Congobekken. De bonobo krijgt binnenkort misschien wel de weinig benijdenswaardige status van met uitsterven bedreigde soort: hij is het slachtoffer van stroperij, van wonden opgelopen in gemene vallen, van ziekten verspreid door de mens en van de vernietiging van zijn leefgebied.

Paradoxaal genoeg is het de nabijheid van de mens die de beste kans op overleven biedt voor de soort. Deze mensapen worden zeer gerespecteerd in het gebied, waar ouders hun kinderen leren dat de soort niet mag worden bejaagd of gegeten. De groeiende belangstelling van toeristen betekent ook een grote meerwaarde. Ecotoerisme, gesteund door WWF, biedt nieuwe bronnen van inkomsten voor de dorpelingen. Ze werden vurige verdedigers van het woud en ze aarzelen niet om hun uitzonderlijke kennis van het gebied ten dienste te stellen van het behoud van de natuur en van de reizigers op zoek naar een unieke ervaring.

De tempels van 'Angkor Wat' ... en nog zoveel meer

Cambodja heeft veel meer te bieden dan zijn beroemde tempels. Zo is de Mekongregio een echte goudmijn van zeldzame soorten die dringend bescherming nodig hebben. De Irrawaddydolfijn, 'de glimlach van de Mekong', is zonder twijfel het symbool bij uitstek van die prachtige maar kwetsbare biodiversiteit. De dolfijn is bedreigd maar zou gered kunnen worden dankzij een ecotoerisme project met de steun van WWF.

In Cambodja is WWF-België actief in de oostelijke provincies Kratie en Mondulkiri. In de uitgestrekte wouden en vloedbossen komen ontelbare zeldzame en bedreigde soorten voor, zoals de Aziatische olifant, de Maleise beer, de Siamese krokodil, het zwijnshert en de witschouderibis. Onderzoek in opdracht van WWF heeft de enorme rijkdom maar ook de kwetsbaarheid van die habitats aangetoond. *'Als er niets verandert, blijft er binnenkort maar weinig over van die biodiversiteit'*, waarschuwt Merlijn Jocque, een Belgische bioloog die tellingen uitvoerde in de provincie Kratie.

NIEUWE BESCHERMDE GEBIEDEN

In samenwerking met lokale gemeenschappen en overheden helpt WWF om beschermde natuurgebieden te creëren waar zowel de mens als de natuur hun gang kunnen gaan. Ook hier hangt het succes af van alternatieve en duurzame inkomstenbronnen voor de inwoners om de druk op het milieu te verminderen en illegale visserij, stroperij en ontbossing terug te dringen. Ecotoerisme is een belangrijk stuk van die puzzel. Onderzoek door WWF heeft het grote potentieel voor dit soort activiteiten in Cambodja aangetoond en geleidelijk aan krijgen projecten vorm.

“ De natuur moet
uitgroeien tot ons
tweede Angkor Wat.”

EEN DOLFIJN MET EEN ONTWAPENENDE GLIMLACH

De eerste resultaten zijn bemoedigend. Na tientallen jaren van achteruitgang is de populatie Irrawaddydolfijnen in de provincie Kratie weer aangegroeid. In dit deel van de Mekongrivier leeft een van de laatste vijf populaties van deze kleine, 'glimlachende' walvisachtige, die met uitsterven bedreigd is. Hun aantal is de afgelopen twee jaar gestegen van 80 naar 92 individuen, een stijging van ongeveer 10%. De Irrawaddydolfijn is hier heel erg populair. Politieke en religieuze autoriteiten hebben er zelfs een nationaal symbool van gemaakt. Intussen zorgen 72 bewakers ervoor dat vissers hun netten niet in de beschermde gebieden uitgooien. Die netten zijn de belangrijkste doodsoorzaak van de dolfijn, die er vaak per ongeluk in verstrikt raakt.

'De natuur moet uitgroeien tot ons tweede Angkor Wat', legt een inwoner van het dorp uit. Als kok, gids of gastheer voor toeristen, pikken de dorpingen hun graantje mee van de opbrengst van het natuurtoerisme. De lokale bevolking is trouwens de eerste die in de bres springt voor de natuur. Er wordt werkelijk alles gedaan om de dolfijnenpopulatie in stand te houden: *'Dankzij het toerisme hoeven de mensen niet meer zoveel te vissen om in hun levensonderhoud te voorzien'*, vertelt een dorping. Voor de bezoekers zijn de dolfijnen zonder twijfel dé ster van de regio. Dankzij hun populariteit verwachten de dorpingen een toename van het aantal bezoekers. En net zoals het aantal toeristen zou ook de populatie Irrawaddydolfijnen dan wel eens in stijgende lijn kunnen gaan ...

DE TIJGER BIJNA TERUG IN CAMBODJA

In de bossen van Mondulkiri worden er beschermde natuurgebieden ingericht voor de herintroductie van de tijger. Dit ecotoerisme-project wordt er eentje voor de meer avontuurlijke bezoeker.

ROEMENIË

Tussen de bizons in het wildste stukje van Europa

Heb je er al eens bij stilgestaan dat er zich in ons eigen Europa ook wel pareltjes van ongerepte natuur bevinden? Dat er ook op het oude continent haast ondoordringbare bossen bestaan waar je koude rillingen krijgt bij het ontwaren van de schim van een groot roofdier? In Roemenië, het land met de mooiste bossen en 40% van alle grote roofdieren van Europa, loopt er, met de steun van WWF, een ambitieus project om de bizon te herintroduceren. Er werd onder andere een heel bijzonder observatorium gebouwd om deze indrukwekkende herkauwers te kunnen gadeslaan.

Een paar weken geleden pas (n.v.d.r.: op 20 juni 2019) maakten zeven Europese bizons de reis van hun leven: van een reservaat in Duitsland migreerden ze naar de voet van het Tarcu-gebergte. Dat ligt in een uitgestrekt natuurgebied in het uiterste westen van de Karpaten. Het herintroductieproject van bizons in Roemenië wordt geleid door 'Rewilding Europe', in samenwerking met WWF en in het kader van het Europese LIFE-project, en loopt al sinds 2014. Na 200 jaar afwezigheid doorkruisen vandaag weer meer dan 50 van deze runderachtigen in alle vrijheid de ongerepte bergen.

VOEL JE HET AL KRIEBELEN?

Greenway Tour is een partner van WWF die fiets- en trektochten aanbiedt in de bergen van Maramures in de noordelijke Karpaten. De ideale gelegenheid om authentiek cultureel erfgoed en unieke natuur te ontdekken en om de sporen van beren en wolven te leren herkennen.

AAN DE RAND VAN EEN BOS

Dit project van lange adem is het resultaat van een nauwe samenwerking met de lokale overheden, dorpsbewoners, bosexploitanten, jagersverenigingen enz. Voor WWF is het cruciaal dat de terugkeer van de bizon – maar ook de bescherming van de wolf, lynx en beer in Roemenië – eerst en vooral de ontwikkeling van de hele regio ten goede komt en dat ook de lokale bevolking er beter van wordt. Ecotoerisme is een belangrijk onderdeel van de strategie die WWF en haar partners hebben uitgetekend om dat doel te bereiken. Want er is toch niets zo spannend als de natuur in te trekken en te beseffen dat je misschien aan de rand van een bos het pad kruist van een familie beren of een kudde bizons!

Ondanks het succes van het herintroductieproject mogen we de gevaren die dit groene hart van Europa bedreigen niet uit het oog verliezen. Na 40 jaar van dictatuur heeft de noodzakelijke economische groei van het land al te vaak geleid tot ontbossing, intensieve landbouw en de aanleg van een wirwar van wegen, die tot de versnippering en een versnelling van de exploitatie van de bossen leiden. WWF gooit al haar gewicht in de schaal om aan te tonen dat het ook anders kan, en dat de bescherming en de waardering van de natuurpracht in Roemenië hand in hand kunnen gaan, met name door de duurzame ontwikkeling van ecotoerismeprojecten.

TARA IN HOGERE SFEREN

Aan de rand van het bos, op de Bizonheuvel, prijkt sinds 2017 een nieuw houten gebouw. Het kijkt uit over een weids vergezicht met aan de horizon de top van het Tarcu-gebergte (2190 m). De constructie is licht en past perfect in het landschap, en ze kreeg zelfs een naam: Tara. Hoewel het gebouwtje er nog maar twee jaar staat, is het niet meer weg te denken uit het gebergte. Het is het resultaat van hard werk door een twintigtal jonge architecten en ontwerpers uit heel Europa, die de klus op slechts 10 dagen wisten te klaren. Samen bouwden ze een plek waar mensen van de natuur kunnen genieten en andere bezoekers kunnen ontmoeten, van afgepeigerde wandelaars tot schoolkinderen. Tijdens de hele duur van hun intense verblijf bleef een herdershond spontaan bij het team waken. De beschermende en aanhankelijke aanwezigheid van het dier groeide uit tot het symbool van de vriendschap die binnen het team ontstond en van het gebouw dat ze samen uittekenden. En zo schonk de hond Tara haar naam aan de berghut.

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

↳ Onlangs migreerden zeven Europese bizons van een reservaat in Duitsland naar de voet van het Tarcu-gebergte.

© SEBASTIAN APOSTOL

BELGIË

Vakantie in eigen land

Steeds meer mensen willen de verborgen parels in eigen streek opnieuw ontdekken op een duurzame manier die ook nog eens goed is voor de lokale economie. De Engelsen hebben daar zelfs een woord voor bedacht: ‘staycation’, vakantie voor thuisblijvers dus. Wat denk je, klaar om niet te vertrekken?

HET ZWIN

Wie kent deze zandvlakte, die zich aan beide zijden van de Belgisch-Nederlandse grens uitstrekt, niet? Met zijn unieke rijkdom aan bloemen en fauna volgt het leven hier het ritme van de getijden en de seizoenen. Veel trekvogels vinden er onderdak en voedsel.

DE POLDERS VAN KRUIBEKE

Even buiten Antwerpen, in Kruibeke, vormen de oevers van de Schelde het toneel van een spectaculaire terugkeer van biologisch erg waardevolle natuur. De otter voelt zich hier terug thuis na een lange afwezigheid en is het uithangbord van de heropleving van zowel de natuur als het toerisme.

© FLICKR

© LUDO VAN DORST

KUIFEEND

De Kuifeend is een natuurreservaat middenin de haven van Antwerpen. Watervogels zoals de kuifeend zijn er helemaal op hun gemak.

© FLICKR

HOGHE KEMPEN

300 km wandelingen tussen dennenbossen, paarse heide en oude, ondergelopen steengroeven. Een paradijs voor vogels, amfibieën en reptielen, zoals de rugstreeppad en de gladde slang, die overigens volstrekt ongevaarlijk is.

© WWF-BELGIUM

HOGHE VENEN

Hier zit je op het dak van België, omgeven door heide en naaldbomen, zover je maar kan kijken. Wie geluk heeft, kan hier de prachtige korhoenders bewonderen terwijl ze hun paringsdans opvoeren. De soort is aan een comeback bezig dankzij een natuurbeschermingsproject van WWF.

© WWF-BELGIUM /
BEATRICE WEDEUX

ZONIËNWOOD

Het Zoniënwood strekt zich uit over het Vlaams, Waals en Brussels hoofdstedelijk gewest en is een zeldzaam voorbeeld van een zogenaamd kathedraalbos dat uit hoge, majestueuze beuken bestaat. Voor wie graag de rust opzoekt, is een wandeling in de schaduw van deze reuzen een onvergetelijke ervaring.

© CAZYA

NATUURPARK VAN VIROIN-HERMETON

Charmante dorpjes waar de tijd is blijven stilstaan, markten met oude ambachten en feestelijke carnavals ... de vallei van de Viroin heeft het allemaal. De streek bestaat voornamelijk uit loofbossen en opmerkelijke kalkheuvels met sub-mediterrane flora. In het voorjaar kan je er zeldzame wilde orchideeën spotten.

© JEAN-POUL GRANDMONT

DE ARDENNEN

De Ardennen hoeven we je niet meer voor te stellen. Niet te missen hier: het geluid van burlende herten bij zonsopgang. Ook een speciale vermelding voor de Ourthe-vallei, ten zuiden van La Roche-en-Ardenne.

DE 10 GEBODEN VOOR VERANTWOORD TOERISME

Compenseer je vliegtuigreizen. Vliegen is de meest vervuilende manier om je te verplaatsen. Maar je kan de CO₂-uitstoot van je vlucht compenseren. Of je kan het dichterbij huis zoeken en met de trein op vakantie gaan. En er zijn in eigen land vast ook streken waar je nog nooit bent geweest. (zie p. 14)

Verblijf bij de lokale bevolking. Vermijd grote hotels zoveel mogelijk. Ze hebben een grote impact op het landschap en een grote ecologische voetafdruk. Een verblijf bij een gastgezin of in een huisje is een veel boeiendere ervaring.

Consumeer lokaal. Zoek de lokale markten op, doe je boodschappen bij kleine producenten en geniet van de traditionele keuken. Zo proef je van het echte reizen en ben je zeker dat ook de plaatselijke bevolking iets aan je verblijf heeft. Zweer je bij pizza? Ga gewoon naar Italië!

Geniet van het 'dolce far niente'. Laat de drukte van thuis voor wat ze is en geniet van een goed boek in je hangmat, of maak een stevige wandeling in de natuur. Of zijn al die extra kilometers op je bestemming en die vervuilende activiteiten (jetski, pretparken ...) echt zo ontspannend?

Beleef je reis niet enkel via Instagram. Kwetsbare, historische plaatsen vormen het toneel van lange rijen aanschuivende toeristen die uit zijn op maar een ding: een selfie maken die daarna zo snel mogelijk via de sociale media verspreid wordt. Te vermijden.

Haast je langzaam. Schakel een paar versnellingen lager als je op vakantie iets gaat bezoeken of je je moet verplaatsen. Te voet, met de fiets, op inline skates, of zelfs met een zeilboot: wie zijn ritme instelt op 'andante' ontdekt pas echt hoe mooi de natuur is.

Plastic is passé. Flessen en verpakkingen zijn een groot probleem in veel natuurgebieden. Waar je ook gaat, vergeet niet je eigen drinkfles mee te nemen en kies bij voorkeur voor vers bereid voedsel.

Blijf verwonderd. Open je ogen, oren en hart. De grootste rijkdom van een land zijn meestal de mensen. Wie een paar woorden van de lokale taal leert en open staat voor de lokale cultuur is eigenlijk al een ecotoerist.

Zet voor je vertrek thuis de boiler uit. Vermijd dat je vakantie een dubbele belasting vormt voor het milieu. Zet voor je de deur achter je dichttrekt je boiler uit, maak je koelkast leeg en zet hem uit. Schakel ook je andere elektrische apparaten uit.

Vergeet souvenirs en koester je herinneringen. Je mooiste herinneringen zitten in je hoofd (of in het geheugen van je telefoon). Koop geen voorwerpen die gemaakt zijn van dierlijk of plantaardig materiaal, zoals schelpen of schubben van reptielen.

OP HET TERREIN

Samen voor een gezonde oceaan

In de vorige zomereditie van het WWF Magazine kon je al een kort bericht lezen over de hoeveelheid plastic die in de Middellandse Zee ronddobbert. Een rapport van WWF bevestigde dat de immense vervuiling mariene soorten en onze gezondheid bedreigt. De Middellandse Zee vertegenwoordigt slechts 1% van de oceaan maar bevat 7% van de wereldwijde microplastics ...

In een nieuw rapport dat begin juni verscheen, gaf WWF een diepgaand overzicht van de plasticvervuilingsbronnen en mogelijke oplossingen voor de landen en gebieden in het Middellandse Zeegebied die het ergst zijn getroffen door de plasticvervuiling. De belangrijkste tekortkomingen van het plasticlevenscyclusstelsel werden op regionaal niveau en op landenniveau geïdentificeerd. Beleidsmaatregelen die de verschillende actoren in de hele toeleveringsketen moeten treffen om ervoor te zorgen dat tegen 2030 geen plastic meer terecht komt in de Middellandse Zee, werden aangereikt.

Om onze boodschap kracht bij te zetten, doet de 'Blue Panda', een zeilboot, van juli tot november de meest toeristische en iconische plekken van de Middellandse Zee aan. In Italië, Frankrijk, Griekenland, Turkije, Tunesië en Marokko informeert de crew het publiek over de plasticvervuiling in de regio en reikt oplossingen aan om het probleem aan te pakken.

Ontdek hier welke havens de Blue Panda aandoet:
www.wwfmmi.org/wwf_boat/the_blue_panda/

Deze zomer lanceerde WWF ook wereldwijd de 'Plastic Diet'-campagne die uit de doeken doet dat we wekelijks vijf gram microplastics opnemen via voedsel, water en lucht. De campagne wordt ondersteund door een kort rapport dat de belangrijkste bronnen van plasticinname opsomt en een calculator waarmee je je wekelijkse inname zelf kan berekenen. De campagne is een pleidooi voor een doortastend regionaal, nationaal en Europees beleid.

Bereken je persoonlijke plasticinname op yourplasticdiet.org

↑ Geen anti-foulingverf met koper of zink – potentieel schadelijk voor planten, dieren en mensen – op de romp van de Blackfish, maar een milieuvriendelijk alternatief. 50% van het interieur bestaat uit gerecycleerde PET-flessen en het oppervlak van de werkbladen in de kombuis en de natte cel (de ‘badkamer’) werden vervaardigd uit gerecycleerd papier.

De crew van de ‘**Blackfish**’, een unieke, Belgische zeilboot gemaakt uit duurzame en gerecycleerde materialen, wilde op hun tochten het belang van een gezonde oceaan in de kijker zetten. Peter Luyckx droomde er als kleine jongen al van om de oceaan over te steken. Die droom wordt werkelijkheid. Tussen juni 2019 en december 2020 schuimt de zeilboot de Noordzee, het Kanaal, de Ierse Zee en de Middellandse Zee af. Zo bereiden ze zich voor om begin 2021 deel te nemen aan de trans-Atlantische wedstrijd ‘Transquadra’. Tegelijkertijd zullen ze het grote publiek dus ook bewust maken van het belang van een gezonde oceaan. Een initiatief dat WWF zeer apprecieert. Bovendien zal de Blackfish-crew tijdens hun tochten onderzoek doen voor het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ – zie kader).

Steun dit project door zeemijlen te sponsoren: www.blackfish.be

ONDERZOEK OP HET TERREIN

Blackfish en VLIZ werken samen voor het verzamelen van wetenschappelijke data over drijvend plastic afval op zee. Het Blackfish-team komt tijdens hun driejarige zeilavontuur op unieke locaties in de Noordzee, de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan en dat biedt mogelijkheden om bijzondere stalen te nemen die nieuwe inzichten kunnen geven in de mondiale plasticproblematiek. Deze stalen zullen verwerkt worden in de laboratoria van het VLIZ.

Daarnaast krijgt de Blackfish ook een ontvanger mee om vissen uitgerust met een zender (o.a. paling, kabeljauw, zeebaars) te detecteren. Belgische wetenschappers van het VLIZ, het INBO, en UGent voorzien mariene en zoetwatervissen reeds enkele jaren van een zender. Signalen van die zenders worden opgevangen door een akoestisch ontvangersnetwerk. Het is de ideale manier om het gedrag en de migratie van de vissen te bestuderen en in kaart te brengen. Aangezien de zeilboot lange trajecten aflegt en verschillende havens aandoet, biedt het een opportuniteit om vissen uitgerust met een zender te registreren.

FOCUS

Menselijke activiteiten bedreigen natuurlijke hulpbronnen

'OVERSHOOT DAY': SINDS 10 MEI LEEFT DE EUROPEAAN OP KREDIET

Indien iedereen dezelfde levensstijl zou hebben als de gemiddelde Europeaan, dan zou de mensheid al op 10 mei alle natuurlijke hulpbronnen hebben uitgeput die de aarde op een jaar tijd kan produceren. Dat stelt een nieuwe rapport van WWF en het 'Global Footprint Network'.

De gemiddelde Europeaan heeft 2,8 planeten nodig om aan zijn consumptiepatroon te voldoen. Meer nog, wij verbruiken 20% van de natuurlijke hulpbronnen van de aarde, terwijl we slechts 7% van de wereldbevolking uitmaken. Onze ecologische voetafdruk bestaat voor 60% uit CO₂-uitstoot, 34% komt van bosproducten, landbouw en veeteelt. Onze levensstijl veroorzaakt ontbossing, verlies van biodiversiteit, achteruitgang van de visbestanden, watertekorten, bodemerosie, luchtvervuiling en klimaatverandering, en dit niet alleen in Europa zelf, maar ook elders in de wereld door onze consumptie en het gebruik van importproducten.

Doorgaan op dit pad is geen optie. Onze impact op de planeet is onaanvaardbaar. En ook onze gezondheid en onze economie lijden hieronder. Luchtverontreiniging veroorzaakt 430 000 vroegtijdige sterfgevallen per jaar. Extreme weersomstandigheden (droogtes, overstromingen, bosbranden) hebben de Europese economie sinds 1980 al € 453 miljard gekost.

WWF roept onze beleidsmakers dan ook op alles in het werk te stellen om onze ecologische voetafdruk te verminderen door over te schakelen op duurzame consumptie- en productiemodellen, Europa klimaatneutraal te maken ruim voor 2050, de natuur te herstellen, de oceaan te beschermen en te investeren in een duurzame toekomst. Wij, als burgers, kunnen zelf ook ons steentje bijdragen door duurzame, lokale of tweedehandsproducten te kopen, te lenen in plaats van te kopen, niet te verspillen, gebruik te maken van het openbaar vervoer, enz.

Ontdek in het rapport (Engels) o.a. wanneer de Belgische Overshoot Day valt: <http://bit.ly/2W0j6x4>

China, de VS, India, Rusland en Brazilië hebben in absolute cijfers de grootste voetafdruk. Maar, indien de EU een land zou zijn, zou het wereldwijd de derde plaats innemen. Hoewel de ecologische voetafdruk van China twee keer zo groot is dan die van de VS en de EU, is de voetafdruk per persoon veel hoger in de VS en de EU.

IPBES-RAPPORT BEVESTIGT DAT DE WERELDWIJDE BIODIVERSITEIT EROP ACHTERUITGAAT

Net zoals het laatste 'Living Planet Report' van WWF schetst de wetenschappelijke studie van het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten (IPBES) een alarmerend beeld: het uitsterven van soorten, teruglopende wilde populaties, habitatverlies en de uitputting van ecosysteemdiensten die van cruciaal belang zijn voor ons levensonderhoud en onze economische ontwikkeling. Het is de eerste keer dat wetenschappers en regeringen op dit niveau hebben samengewerkt aan een rapport over de biodiversiteit.

Menselijke activiteiten hebben 75% van het landoppervlak en ongeveer 66% van het mariene milieu aanzienlijk veranderd. Meer dan 33% van de totale oppervlakte aan land en bijna 75% van de zoetwatervoorraden zijn nu bestemd voor landbouw of veeteelt. Het rapport stelt dat van de ongeveer acht miljoen soorten dieren en planten op aarde, er nu circa een miljoen met uitsterven worden bedreigd, vele binnen een tijdspanne van slechts enkele tientallen jaren. Door intensief landgebruik, jacht en visvangst is er minder geschikte ruimte en voedsel voor dieren en planten om te overleven. Klimaatverandering, vervuiling en de verspreiding van invasieve soorten hebben ook een negatieve invloed.

De klimaatverandering is zelfs een van de belangrijkste factoren die de impact van

© JONATHAN CARAMANUS GREEN RENAISSANCE / WWF-UK

andere aantastingen van de natuur en het menselijk welzijn vergroten. Terwijl de uitstoot van broeikasgassen is verdubbeld sinds 1980, verhoogde de gemiddelde mondiale temperatuur met ten minste 0,7°C. Het globale gemiddelde zeeniveau steeg met 21 cm sinds 1900.

Het rapport stelt verschillende scenario's voor om het verlies aan biodiversiteit te keren. Het IPBES roept beleidsmakers, bedrijven en burgers op om daadkrachtig op te treden en benadrukt dat er dringend behoefte is aan een nieuwe aanpak voor mens en natuur voor en na 2020.

In reactie op het rapport riepen meer dan 700 wetenschappers uit de hele wereld de politieke leiders op om de ineenstorting van de biodiversiteit dringend ernstig te nemen. Onder hen 82 Belgische wetenschappers en prominenten die wijzen op het fundamentele belang van biodiversiteit en natuur als de basis van alle leven en menselijke activiteiten. De 'Call4Nature' is een open brief geïnitieerd door WWF, die politieke leiders aanspoort om dringend actie te ondernemen om de alarmerende verdwijning van het leven op aarde te stoppen.

Lees de brief hier: www.wwf.be/assets/IMAGES-2/NEWS/Call4Nature-NL.pdf

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM / DIANA VOS

KIDS

ZIN IN EEN BROK NATUUR?

BIVAKWEEKEND AAN DE SEMOIS

In juni gingen een aantal WWF-Rangers samen met hun ouders overnachten in een tentenkamp aan de oevers van de Semois. Back to nature!

Benieuwd naar de andere WWF-activiteiten voor kinderen?
www.rangerclub.be/activiteiten

Krijg via WWF 10% korting op én gratis verzending van natuurboeken voor kinderen! Bekijk het aanbod op www.lannoo.be/wwf en gebruik de kortingscode 'WWF'.

OP BEVERSAFARI MET DE RANGERCLUB

Zes WWF-Rangers kregen begin juli de kans om op zoek te gaan naar bevers in een mooi natuurgebied in Court-Saint-Étienne. Daar leeft langs de rivier Ry d'Hez een beverfamilie die in de omgeving van hun burcht vijf dammen bouwde. Samen met een natuurgids gingen de Rangers bij het vallen van de avond op tocht in de hoop een bever te spotten. Jammer genoeg kwamen de dieren niet boven water. Maar niet getreurd! Het was zoals altijd een bijzondere ervaring om niet snel te vergeten! Een verslag van dit avontuur kan je lezen in het Rangerclub Magazine van september.

© BEN DESSY

HOE POTAFTDRUKKEN MAKEN?

Wat is er opwindender dan het vinden van mysterieuze sporen in het bos? Ze verzamelen! Een ideale natuuractiviteit.

Benodigheden om de afdruk te maken:

- wat gips;
- een penseel;
- iets om de afdruk mee te omcirkelen (een stuk plastic fles, kartonnen reep ...);
- een mes;
- en de pootafdruk van een dier natuurlijk!

AAN DE SLAG!

1. Verwijder voorzichtig takjes, bladeren ... die rond de pootafdruk liggen.
2. Omcirkel de afdruk, bv. met een stuk plastic fles of een reep karton. Of maak een dammetje van modder rond de afdruk.
3. Meng het gips met wat water tot een dik maar vloeibaar papje.
4. Giet het papje onmiddellijk in de afdruk.
5. Wacht minstens een kwartiertje vooraleer de vorm te verwijderen.
6. Eens terug thuis ...
6. Reinig de gipsen gietvorm secuur wanneer hij volledig droog is.
7. Omcirkel nu de gietvorm met een reep karton die je met touwtjes stevig bevestigt.
8. Besprenkel de gietvorm met olie of zeepwater opdat hij niet aan je finale meesterwerk blijft kleven.
9. Vul met een papje van gips, wacht een twintigtal minuutjes en verwijder de gietvorm voorzichtig. Klaar!

WIN EEN KNUFFEL

Heb je een afdruk gemaakt? Stuur er dan vóór 1 oktober een foto van naar rangers@wwf.be (samen met je naam, adres en leeftijd). Misschien word jij wel een van de drie gelukkigen die deze schattig knuffel wint!

ideas4planet

MEER DAN 1 300 JONGEREN HEBBEN IDEEËN INGEDIEND VOOR EEN LEVENDE PLENEET

Meer en betere ecologische vervoermiddelen, ecologie-onderricht als een volwaardig vak op school, stategie voor plastic flessen ...: niet minder dan 400 ideeën, 1 000 reacties en 8 000 stemmen werden geteld op het participatieve jongerenplatform 'Ideas4planet'.

EEN SAMENVATTING VAN DE IDEEËN WERD OVERGEMAAKT AAN ONZE BELEIDSMAKERS

Aan de vooravond van de verkiezingen werd een rapport met de verzoeken van de jongeren bezorgd aan de partijleiders. Tijdens onze live-interviews interpelleerden een aantal jongeren de aanwezige partijvertegenwoordigers over de meest populaire ideeën gedeeld via 'Ideas4planet'. De komende weken zijn cruciaal om een samenleving te creëren die respectvol omgaat met klimaat en biodiversiteit.

De thema's die het meest bijval kenden, zijn mobiliteit en voeding (respectievelijk 102 en 86 ideeën). De thema's die de meeste reacties hebben opgeleverd, zijn mobiliteit en natuur (elk goed voor ongeveer 250 reacties).

In plaats van een lang rapport, gaven we de voorkeur aan een meer originele manier om de ideeën die het meest bijval kenden, voor te stellen (zie hierboven). Inspirerend, niet?

BEDANKT

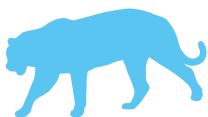

In naam van de tijger: bedankt!

In juni hebben we een van onze grootste projecten in de kijker gezet: de bescherming van de tijger en zijn leefgebied in Azië. We boeken vooruitgang maar mogen absoluut niet op onze lauweren rusten. Velen onder jullie hebben ons gesteund via onze oproepen online of via onze vraag naar steun die we per post verstuurd ... En zelfs de Smurfen deden mee. Een overzicht van het begin van een mooie zomer en al even mooie resultaten die we dankzij jullie mochten behalen.

© Peyo

145

paar laarzen voor de rangers in Cambodja!

1516

giften voor de tijger in Thailand!

RED DE TIJGER EN ZIJN BESCHERMENGELEN

Op de sociale media liep een campagne over de tijger en zijn 'engelbewaarders', de rangers die dag en nacht in de weer zijn om de soort te beschermen. Zonder hen zou de tijger al lang uitgestorven zijn in het wild. Maar de rangers werken vaak in weinig benijdenswaardige omstandigheden. De nationale regeringen zorgen voor patrouilles maar hebben niet genoeg middelen om er extra in te investeren. WWF springt bij waar nodig om de tijger een duurzame kans te geven in het wild.

Met jullie giften maken jullie echt een verschil op het terrein: dankzij 145 EHBO-kits, 145 paar laarzen, 145 uniformen en zelfs 10 motorfietsen zullen de werkomstandigheden van de rangers in Cambodja er een heel stuk op vooruitgaan.

→
ACT NOW

Doe ook een gift voor de tijger:
BE79 1911 5747 6533
Vrije mededeling: WWF Mag-Kui Buri

© Peyo

BEDANKT VOOR JULLIE DEELNAME!

'MAKE IT WILD!': JULLIE KWAMEN IN ACTIE VOOR DE NATUUR

© WWF / ROMAIN THIRY

Op zondag 28 april was elke natuurliefhebber welkom in het Nationaal Park Hoge Kempen (Genk). Ondanks de regen staken er bijna 800 kinderen en volwassenen samen met WWF de handen uit de mouwen voor meer biodiversiteit in België. We legden een bloemenweide aan, plantten bomen en struiken, bouwden takkenrillen, nestkasten en zelfs wilde bijenhôtels. 800 paar handen toverden een grasveld om tot een toekomstig paradijs voor de biodiversiteit. Hét bewijs dat elke burger op zijn of haar niveau kan handelen en echt het verschil kan maken. Dank je wel!

20 KM DOOR BRUSSEL: JULLIE LIEPEN VOOR DE TIJGER

© WWF / ROMAIN THIRY

395 atleten droegen trots ons pandalogo tijdens de 20 km door Brussel. Aangemoedigd door onze mascotte renden ze voor de tijger, de natuur en WWF. Bedankt aan iedereen! Dank ook aan de 58 mensen die niet alleen sportieve inzet toonden maar in totaal ook € 7 089 inzamelden voor ons project voor de herintroductie van de tijger in Cambodja.

Proficiat aan onze beste loopster:

Ange Branders (1 uur, 25 minuten en 23 seconden).

Proficiat aan onze beste loper:

Erwin Ottaviani (1 uur, 17 minuten en 9 seconden).

Tot slot nog een speciaal woord van dank aan **Marko Makela**, die in zijn eentje € 800 voor de tijger ophaalde en daarmee het record voor 2019 in handen heeft!

JULLIE STEM VOOR DE PLANEET: BEDANKT!

Op 26 mei trokken we naar de stembus om nieuwe politieke besluitvormers te kiezen. De verschillende regeerakkoorden zullen van doorslaggevend belang zijn voor het klimaat, de biodiversiteit en voor het welzijn van ons allemaal. Zoals je in de vorige editie al kon lezen, heeft WWF campagne gevoerd om aandacht te vragen voor vier belangrijke milieuthema's in de verkiezingsdebatten en in de toekomstige regeerakkoorden (actie voor het klimaat, stop de illegale handel in hout en wilde soorten, een gezonde landbouw voor mens en natuur, en meer ruimte voor natuur). Wij willen jullie graag bedanken voor jullie inspanningen naar aanleiding van deze campagne rond de verkiezingen.

Velen van jullie hebben hun bezorgdheid geuit over de natuur in België en elders. Onze 11 live-interviews met de belangrijkste Belgische politieke partijen werden meer dan 80 000 keer bekeken, er waren bijna 400 'stemmen voor de planeet' via ons onlineformulier, 1 300 jongeren waren samen goed voor 400 ideeën op het platform 'Ideas4planet', en er kwamen een paar duizend reacties op onze twee studies over fossiele brandstoffen en geïmporteerde ontbossing.

Alle details van de campagne naar aanleiding van de verkiezingen en de interviews met de verschillende politieke partijen vind je op www.wwf.be/nl/campagnes/verkiezingen2019/

ZET JE IN

VOOR EEN NATUUR

ZONDER PLASTIC

DOE EEN GIFT

[WWF.BE/PLASTIC](https://www.wwf.be/plastic)

BE02 3101 0430 9240

Met vermelding van 'Stop plastic'